

REFERAT Udsatterådet d. 10-11-2023

Mødedato Fredag d. 10. november 2023 kl. 09:00

Mødested Lokale 26, OPA 34 , Regionshuset Aarhus, Olof Palmes Alle 32-36, 8200 Aarhus N

Indholdsfortegnelse

Velkomst og program for mødet.....	3
Godkendelse af referat og opfølgning på sidste møde.....	4
Tema: Den nye akutte natordning i Region Midtjylland.....	5
Tema: Psykiatrien i Region Midtjylland og borgere i sårbare positioner.....	7
Godkendelse af mødeplan for 2024.....	9
Aktuelt fra foreningerne.....	11
Aktuelt fra Region Midtjylland.....	12
Gensidig orientering.....	13

Punkt 1: Velkomst og program for mødet

1-01-81-11-23

Sagsfremstilling

Ditte Fredensborg, formand for Udsatterådet, byder velkommen til mødet og præsenterer programmet for mødet.

Beslutning

Ditte Fredensborg bød velkommen og gennemgik kort programmet.

Punkt 2: Godkendelse af referat og opfølgning på sidste møde

1-01-81-11-23

Resume

Godkendelse af referat fra mødet den 22. september 2023 i Region Midtjyllands Udsatteråd samt opfølgning fra sidste møde.

Sagsfremstilling

Godkendelse af referat fra mødet den 22. september 2023 i Udsatterådet.

Referatet er vedlagt.

Beslutning

Udsatterådet godkendte referatet.

Koncerndirektør Anders Kjærulff orienterede kort om opfølgning fra Udsatterådets sidste møde, herunder at regionsrådet den 22. november 2023 behandler et forslag om at udvide Udsatterådet med en ekstra plads til LEV.

Bilag

Referat fra møde den 22. september 2023

Punkt 3: Tema: Den nye akutte natordning i Region Midtjylland

1-01-81-11-23

Sagsfremstilling

Der er på mødet et tema om den nye akutte vagtlægeordning, der skal indføres i Region Midtjylland - med fokus på betydningen for borgere i sårbare positioner.

Præhospitalet i Region Midtjylland har fået til opgave at idriftsætte en ny natordning pr. 1. marts 2024. Natordningen erstatter det tilbud, som Lægevagten i dag dækker. Natordningen skal sikre, at borgere i regionen med akut ikke-livstruende sygdom eller skade, der ikke kan vente til næstkommende dag, adgang til relevant rådgivning og hjælp i nattetimerne (kl. 23.00-08.00).

Regionsrådet har besluttet, at natordningen i hovedtræk består af følgende:

- **Én visitation**

Telefon- og videokonsultationer vil fortsat være omdrejningspunktet for natordningen. Ønsket er, at speciallæger i almen medicin skal tage imod opkald og varetage visitationsopgaven om natten. Den nye ordning bliver etableret i en tid, hvor der er generelle udfordringer med rekruttering af personale i sundhedsvæsenet – det gælder både for speciallæger i almen medicin, men også for andre kernemedarbejdere i den fremtidige natordning. Derfor arbejdes der med en plan for rekruttering af sygeplejersker, hvis der ikke kan rekrutteres tilstrækkeligt med speciallæger til visitationen.

- **To konsultationer**

Regionsrådets beslutning betyder desuden, at der kommer et yderligere konsultationssted på Regionshospitalet Gødstrup i tidsrummet kl. 23.00-08.00 foruden den eksisterende på Aarhus Universitetshospital, hvor borgere, som skal tilses af en speciallæge i almen medicin, kan visiteres til.

- **Sygebesøg**

Sygebesøg i hjemmet vil blive udført af paramedicinere, erfarent ambulancepersonale eller erfarne sygeplejersker. Borgerne kan kontakte den akutte natordning på samme telefonnummer, som Lægevagten benytter. Som en del af ændringen kan borgeren ved spidsbelastninger komme til at opleve længere ventetid på en natkonsultation eller sygebesøg i hjemmet end i den nuværende ordning. Der vil dog ske en prioritering i forhold til hastegraden. Henvender man sig med et problem, som ikke haster, vil blive borgeren blive bedt om at kontakte egen læge den efterfølgende hverdag.

På mødet præsenterer cheflæge for AMK Niels-Christian Emmertsen og sundhedsfaglig kvalitetsmedarbejder Anne Kathrine Dalgaard, Præhospitalet, den nye natordning og de overvejelser, Præhospitalet har gjort sig omkring ordningen og de socialt sårbare.

Cand. psych, ph.d. Tine Bennedsen Gehrt, Præhospitalet, præsenterer endvidere et projekt med undersøgelse af hyppige indringere til 1-1-2. Den gennemsnitlige borger er sjældent i kontakt med Akut Medicinsk Koordinering (AMK), der varetager helbredsrelaterede 1-1-2 opkald. Men en gruppe borgere ringer hyppigt. Præhospitalet i Region Midt har i en periode på fire måneder systematisk kontaktet alle borgere med fire eller flere opkald til AMK i de forgange seks måneder, der havde et nyt opkald til AMK i løbet af de fire måneder. Disse 1-1-2-superbrugere havde i perioden mulighed for at udfylde et spørgeskema og deltage i et telefoninterview omkring deres kontakt til 1-1-2 og deres generelle velvære. Udvalgte foreløbige resultater præsenteres på mødet. Der er vedlagt en poster om projektet.

Der er herefter en dialog og drøftelse i Udsatterrådet om input til den nye akutte natordning i relation til borgere i sårbare positioner, herunder om de hyppige indringere.

Der er afsat ca. en time til temaet.

Beslutning

Cheflæge for AMK Niels-Christian Emmertsen og sundhedsfaglig kvalitetsmedarbejder Anne Kathrine Dalgaard, Præhospitalet, præsenterede indledningsvist den nye natordning og de overvejelser, Præhospitalet har gjort sig omkring ordningen og de socialt sårbare.

Herefter fortalte cand. psych, ph.d. Tine Bennedsen Gehrt, Præhospitalet, om en undersøgelse af hyppige indringere til 1-1-2, som Præhospitalet har foretaget.

Oplægget og den efterfølgende drøftelse i Udsatterådet peger på, at der er en gruppe socialt udsatte borgere, som ikke får den hjælp, de har behov for via AMK-systemet. Det skyldes, at denne gruppe ikke reelt har brug for sundhedsfaglige ydelser, men ofte mere en social indsats.

AMK-systemet håndterer sundhedsfaglige opgaver, men har ikke p.t. de fornødne muligheder for at håndtere sociale problemer. Præhospitalet efterspørger således en form for "udsatte-værktøjskasse".

Konkret mangler der et samlet overblik over de tilbud, som kommuner, foreninger m.fl. stiller til rådighed for socialt udsatte og som Præhospitalet i givet fald vil kunne henvise til. Måske mangler der også relevante tilbud – særligt om natten.

Præhospitalet og Udsatterådet var enige i, at det er en vigtig problemstilling, der er behov for at arbejde videre med i de relevante fora, da det omfatter mange relevante aktører.

På mødet blev der spurgt til sociolancen, som var et udkørende tilbud til udsatte borgere. Præhospitalet oplyste, at sociolancen på mange måder blev opfattet som et godt tilbud for de borgere, den var i kontakt med, men at den ikke gav varige løsninger på borgernes udfordringer. Dette kombineret med, at den var relativt ressourcekrævende gjorde, at ordningen ophørte.

Fra Udsatterådets side blev der peget på behovet for at møde de udsatte borgere, hvor de er. Eksempelvis ved opsøgende tilbud i væresteder, herberger mv.

Der var i den sammenhæng stor interesse for den nye type biler i den kommende akutte natordning, da bilerne er mere fleksible og dermed måske mere egnede til at håndtere opgaver i relation til socialt udsatte.

Udsatterådet drøftede, at problemstillingen med relevante tilbud hele døgnet til de socialt udsatte borgere vil være relevant at drøfte videre med de kommunale udsatteråd.

Bilag

Poster om projekt 1-1-2

Punkt 4: Tema: Psykiatrien i Region Midtjylland og borgere i sårbare positioner

1-01-81-11-23

Sagsfremstilling

Der er på mødet et tema om Psykiatrien i Region Midtjylland og borgere i sårbare positioner.

Et menneske med en psykisk lidelse kommer i kontakt med en række forskellige aktører i løbet af sit behandlingsforløb, hvor den hospitalsbaserede psykiatri udgør en del af den samlede indsats. Psykiatrien i Region Midtjylland har ansvaret for den hospitalsbaserede psykiatri i regionen og varetager både behandling under indlæggelse, ambulant behandling og tilbud om udgående funktioner til patienternes eget hjem.

Den tværsektorielle indsats er et vigtigt indsatsområde for Psykiatrien, hvor fokus er på at støtte udsatte borgere, som har brug for en koordineret indsats, og på at sikre sammenhængen mellem behandlingen i Psykiatrien og patientens hverdag.

Der er indledningsvist et oplæg ved sygeplejefaglig direktør for Psykiatrien i Region Midtjylland Claus Graversen. I oplægget præsenteres kort Psykiatrien i Region Midtjylland, herunder målgruppen for Psykiatrien, samt hvordan man som borger visiteres til Psykiatrien. Derudover vil sygeplejefaglig direktør Claus Graversen fortælle om, hvordan Psykiatrien både nu og fremadrettet, i samarbejde med forskellige aktører, arbejder med tværsektorielle indsatsområder målrettet udsatte borgere.

Herefter er der en dialog og drøftelse i Udsatterådet af Psykiatrien i Region Midtjylland og borgere i udsatte positioner mv.

Der er afsat ca. en time og 15 minutter til temaet.

Yderligere information

Man kan læse mere om Psykiatrien i Region Midtjylland her: [Psykiatrien i Region Midtjylland \(rm.dk\)](https://www.rm.dk/psykiatri).

Man kan læse mere om den nationale aftale om en 10-årsplan for psykiatrien og mental sundhed her: [Psykiatriaftale 2022 \(sum.dk\)](https://www.sum.dk/psykiatriaftale-2022).

Man kan læse mere om den regionale psykiatriplan her (Psykiatriplanen er aktuelt i høring): [Ny psykiatriplan i Region Midtjylland - Region Midtjylland \(rm.dk\)](https://www.rm.dk/ny-psykiatriplan-i-region-midtjylland).

Beslutning

Sygeplejefaglig direktør Claus Graversen, Psykiatrien i Region Midtjylland, præsenterede kort Psykiatrien i Region Midtjylland.

Der var i præsentationen blandt andet et overblik over de forskellige afdelinger i Psykiatrien, målgruppen for den regionale psykiatri samt en orientering om, hvordan man som borger visiteres ind i den regionale psykiatri.

Udsatterådet drøftede herefter en række emner med relation til Psykiatrien og borgere i sårbare positioner.

Udsatterådet spurgte til muligheden for at få genoptaget FUT (Fælles Understøttelse af Telemedicin), da det er opfattelsen, at den har været til gavn for borgerne i målgruppen. Blandt andet ved at forebygge tvangsendlæggelser. Claus Graversen tilkendegav, at FUT har været et positivt tiltag, men oplyste samtidig, at der er nogle problemstillinger i relation til GDPR-reglerne og i relation til de deltagende sygeplejerskers autorisation, der skal løses, før FUT kan genoptages. Hertil kommer behovet for en finansiering af ordningen.

Regionerne skal fra medio 2024 løbende overtage ansvaret for misbrugsbehandlingen for personer med dobbeltdiagnoser fra kommunerne. Udsatterådet drøftede, at rådet gerne vil følge denne nye opgave og bidrage med input ind i arbejdet med at tilrettelægge opgaven i regionen.

Udsatterådet spurgte til samarbejdet mellem Psykiatrien og socialsygeplejerskerne på de somatiske hospitaler, herunder om der er overvejelser om at ansætte socialsygeplejersker i Psykiatrien. Claus Graversen oplyste, at der er et godt og tæt samarbejde med socialsygeplejerskerne på de enkelte afdelinger/hospitaler om de konkrete patienter. Der er p.t. ikke ansat socialsygeplejersker i Psykiatrien, men det er et tiltag, som Psykiatrien vil overveje.

I forhold til arbejdet med lighed i sundhed fortalte Claus Graversen, at det er et vigtigt fokusområde, der arbejdes med mange steder i Psykiatrien. Eksempelvis er der en særlig indsats i forhold til selvmordsforebyggelse og der er en række forskningsprojekter, hvor det indgår. P.t. er der repræsentanter fra EN-AF-OS-ambassadørerne ude ved Politiet for at lære dem om psykisk sygdom fra et patient- og pårørendeperspektiv.

Udsatterådet gjorde i den forbindelse opmærksom på, at der også er brug for en særlig opmærksomhed på de pårørende, der også kan have behov for støtte, da de står i en sårbar position.

Udsatterådet gav endvidere udtryk for, at der er en gruppe borgere, der ikke vil vedkende sig, at de har en psykisk sygdom og brug for behandling. Der er et stort behov for at række ud til disse borgere med relevante tilbud.

I forhold til forebyggelse af selvmord blev der fra Udsatterådets side efterlyst, at der fra national side er en mere forpligtende tilgang til denne indsats, eksempelvis via nationale måltal.

Udsatterådet gav på mødet udtryk for, at der er presserende behov for, at de mange parter på området bliver bedre til at kommunikere med hinanden generelt og særligt om de konkrete borgere.

Afslutningsvist var der en generel drøftelse af perspektiverne for Psykiatrien i de kommende år. Her blev der blandt andet peget på udfordringerne med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft til psykiatrien og behovet for en meget mere sammenhængende indsats i forhold til borgere med psykisk sygdom på tværs af sektorer, fx i FAC-T-lignende samarbejder. En forudsætning for bedre sammenhængende tilbud er, at der nationalt tages fat på at ændre nogle af de juridiske forhindringer for at dele relevante data om den fælles patient.

Punkt 5: Godkendelse af mødeplan for 2024

1-01-81-11-23

Resume

Der fremlægges forslag til mødeplan for 2024 for Udsatterådet. Der er desuden en drøftelse af prioritering af besøg og emner til Udsatterådets kommende møder.

Det indstilles,

at mødeplanen for Udsatterådet for 2024 godkendes, og

at Udsatterådet drøfter prioritering af besøg og temaer til Udsatterådets kommende møder.

Sagsfremstilling

Ifølge kommissoriet afholdes der to til fire møder i Udsatterådet om året.

Det foreslås, at Udsatterådet holder fire møder i 2024.

Der foreslås derfor følgende mødeplan for 2024:

- Fredag den 1. marts 2024 kl. 10.00-13.00
- Onsdag den 22. maj 2024 kl. 12.30-15.30
- Fredag den 30. august 2024 kl. 08.30-11.30
- Torsdag den 21. november 2024 kl. 12.30-15.30.

Det foreslås samtidig, at Udsatterådet drøfter, hvilke besøg og temaer, som ønskes prioriteret på de kommende møder i Udsatterådet i resten af 2023 og 2024.

Det kan i den forbindelse oplyses, at formand Kira West for Rådet for socialt Udsatte besøger Udsatterådet på mødet den 1. marts 2024 for at fortælle om det nationale råds arbejde.

På baggrund af drøftelsen af temaer og besøgssteder vil der til næste møde i Udsatterådet blive udarbejdet et forslag til en mere detaljeret mødeplan for resten af 2023 og 2024 med forslag til mødesteder og temaer for de enkelte møder.

Beslutning

Udsatterådet godkendte mødeplanen for Udsatterådet for 2024, idet det dog skal undersøges om mødet den 22. maj 2024 kan flyttes til en anden dato.

Der er således som udgangspunkt følgende mødeplan for 2024:

- Fredag den 1. marts 2024 kl. 10.00-13.00
- Onsdag den 22. maj 2024 kl. 12.30-15.30
- Fredag den 30. august 2024 kl. 08.30-11.30
- Torsdag den 21. november 2024 kl. 12.30-15.30.

Mødet den 1. marts 2024 holdes i Aarhus, da Rådet for socialt Udsatte besøger Udsatterådet på dette møde for at fortælle om det nationale råds arbejde.

Det blev aftalt, at nogle af møderne i Udsatterådet kan holdes hos foreningerne.

Der var på mødet desuden en række forslag til prioriterede emner til de kommende møder i Udsatterådet:

- Rehabiliteringsperspektivet (hvordan arbejdes der med det, kan det styrkes)
- Overgange mellem sektorer mm., brobygning (fælles inspiration om emnet)
- Problemstillingen med borgere, der falder mellem de forskellige sektors tilbud
- Regionernes overtagelse af misbrugsbehandlingen for borgere med dobbeltdiagnoser (status, kvalitetskrav, input fra Udsatterådet mm.).

Det blev aftalt, at der på mødet den 1. marts 2024 fremlægges forslag til mødeplan for resten af 2024 med angivelse af mødesteder og temaer til møderne.

Punkt 6: Aktuelt fra foreningerne

1-01-81-11-23

Sagsfremstilling

Foreningsrepræsentanterne i Udsatterådet orienterer om nyt fra foreningerne.

Beslutning

Karen Elisabeth Vestergaard orienterede om, at Røde Kors er ved at undersøge mulighederne for at etablere et omsorgscenter i den vestlige del af regionen (i samarbejde med Region Midtjylland). Det er med afsæt i en pulje i Social- og Boligministeriet til etablering af omsorgscentre.

Birgitte Thorup orienterede om, at Kirkens Korshær har stort fokus på problemstillingen med ensomhed. Det sker blandt andet med afsæt i nogle interessante erfaringer fra Finland.

Freddy Nielsen orienterede om, at SAND p.t. har stort fokus på at følge implementeringen af hjemløserenformen.

Kristina Louise Bliksted opfordrede afslutningsvist til et samarbejde om afholdelse af en lysfest (i forbindelse med kyndelmissen) i starten af februar i Aarhus. Social Sundhed vil tage kontakt til relevante foreninger, regionen m.fl. om et samarbejde om et sådant arrangement.

Punkt 7: Aktuelt fra Region Midtjylland

1-01-81-11-23

Sagsfremstilling

Der orienteres på mødet om aktuelle tiltag i Region Midtjylland relation til Udsatterådets arbejde.

Beslutning

Koncerndirektør Anders Kjærulff orienterede om Region Midtjyllands økonomiske situation og det sparekatalog, der er sendt i høring.

Udsatterådet er høringsberettiget, og der foretages en skriftlig høring i Udsatterådet om sparekataloget grundet den korte tidsfrist for afgivelse af høringssvar.

Punkt 8: Gensidig orientering

1-01-81-11-23

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for Udsatterådets medlemmer.

Beslutning

Der var ingen emner under Gensidig orientering.